

3. Yargı Reformu Strateji Belgesi

9 Amaç, 63 Hedef, 256 Faaliyet

Amaç 1 Hak ve Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesi kapsamında 3 hedef bulunmaktadır:

- **Hedef 1.1: Hak ve özgürlüklere ilişkin standartları yükseltmek üzere mevzuat gözden geçirilecek ve gerekli değişiklikler yapılacaktır.**
 - İfade özgürlüğüne ilişkin mevzuat ve uygulama analiz edilerek, bireylerin hak ve özgürlük alanlarını daha da genişletecek düzenlemeler yapılacaktır.
 - İfade özgürlüğünü ilgilendiren yargı kararlarına karşı kanun yolu güvencesi artırılacaktır.
 - Özgürlük ve güvenlik hakkını etkileyen, gözaltı, tutuklama ve diğer koruma tedbirlerine ilişkin mevzuat ve uygulama gözden geçirilerek, ölçülü bir şekilde uygulanması yönünde değişiklikler yapılacak ve tedbirler alınacaktır.
 - Azami tutukluluk süresine ilişkin hükümler, soruşturma ve kovuşturma aşamaları için ayrı ayrı düzenlenecektir.
 - İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da ve diğer kanunlarda yer alan erişim engelleme usulleri, ifade özgürlüğü çerçevesinde ele alınarak gerekli değişiklikler yapılacaktır.
 - Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru üzerinden verdiği ihlal kararlarının, usul kanunlarında yargılamanın yenilenmesi sebebi olarak yer alması sağlanacaktır.
 - Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, AB müktesebatı çerçevesinde gözden geçirilecek ve uyumlaştırma çalışmaları tamamlanacaktır.
 - Makul sürede yargılanma hakkının ihlali konusundaki başvuruları incelemek ve tazmin etmek üzere etkili bir mekanizma oluşturulacaktır.
- **Hedef 1.2: Yeni bir İnsan Hakları Eylem Planı hazırlanacak ve etkili bir şekilde uygulanacaktır.**
 - AYM ve AİHM kararlarında yer verilen ihlal alanlarına ilişkin etkili çözümler geliştirilecektir.
 - İnsan hakları alanında faaliyet gösteren uluslararası koruma mekanizmalarının gözlem ve raporları dikkate alınacaktır.
 - İnsan hakları alanında ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleriyle iş birliği yolları geliştirilecektir.

- **Hedef 1.3: Yargı mensuplarının insan hakları konusundaki farkındalığı ve duyarlılığı artırılacaktır.**
 - Hâkim ve Cumhuriyet savcısı kararlarının, AYM ve AİHM kararlarına uygunluğunun meslekte yükselme süreçleri ve denetimlerinde gözetilmesi sağlanacaktır.
 - İfade ve basın özgürlüğü başta olmak üzere insan hakları konusunda eğitim çalışmaları düzenlenecektir.
 - Başta tutuklamaya ilişkin olmak üzere kararların gerekçelendirilmesi hususunda eğitim çalışmaları düzenlenecektir.

Amaç 2 Yargı Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Şeffaflığının Geliştirilmesi kapsamında 5 hedef bulunmakta:

- **Hedef 2.1: Hâkim ve savcıların atama, nakil ile terfi sisteminin nesnel ve liyakate dayalı ölçütlerle geliştirilmesi sağlanacaktır.**
 - Belirli bir mesleki kıdeme sahip hâkim ve savcılar için coğrafi teminat getirilecektir.
 - Hâkim ve savcılık mesleklerine girişteki mülakat sınavının geniş temsile dayalı bir heyet tarafından yapılması sağlanacaktır.
 - Atama ve nakil mevzuatında yer alan bölge sistemi coğrafi teminat ekseninde yeniden düzenlenecektir.
 - Hâkim ve savcılarının terfi sistemi liyakat ve performansı esas alacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır.
 - Belirli görevlere atanabilmek için asgari mesleki kıdem şartları yeniden belirlenecektir.
 - Atama, nakil ve müstemir yetki sistemi, makul ve öngörülebilirliği sağlayan bir takvime bağlanacaktır.
 - Adalet Bakanı'nın, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde hâkimleri başka bir yargı çevresinde geçici görevlendirebilme yetkisi kaldırılacaktır.
- **Hedef 2.2: Hâkim ve savcılar hakkındaki disiplin prosedürü yeniden yapılandırılacaktır.**
 - Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nda yer alan disiplin cezaları daha objektif ölçütlerle yeniden belirlenecektir.
 - Hâkim ve savcılarının disiplin süreçlerindeki hakları genişletilecektir.
 - HSK'nın disiplin kararlarına karşı yargısal denetim mekanizması genişletilecektir.
 - Kişisel verilerin korunması kaydıyla HSK'nın disiplin kararlarının kamuoyuna açıklanması sağlanacaktır.

- **Hedef 2.3: Yargı etiği güçlendirilecektir.**
 - Etik ilkeler belirlenerek uygulama yakından izlenip denetlenecektir.
 - Meslek etiğinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde yer alması sağlanacaktır.
- **Hedef 2.4: Mevzuat önerileri hazırlanırken, ilgili paydaşların temsilcileri sürece dâhil edilerek, yargıda katılımcılık ve müzakere kültürü geliştirilecektir.**
 - Mevzuat değişikliği ihtiyaçları belirlenirken düzenleyici etki analizi raporları hazırlanacak ve hazırlanan raporlar kamuoyuyla paylaşılacaktır.
 - İlgili kurum, kuruluş, sivil toplum, akademik ve çeşitli sosyal çevrelerin süreçlere katılımı sağlanacaktır.
- **Hedef 2.5: Adli ve idari yargıda, faaliyet raporlarının kapsamı genişletilecek ve kamuoyunda bilinirliği artırılacaktır.**
 - Faaliyet raporlarıyla ilgili merkezî ve yerel basın bültenleri hazırlanacaktır.
 - Faaliyet raporlarının değerlendirilmesine yönelik bir sistem oluşturulacaktır.
 - Faaliyet raporlarının analizi suretiyle yargısal performansı artıracak önlemler alınacaktır.

Amaç 3 İnsan Kaynaklarının Nitelik ve Niceliğinin Artırılması kapsamında 7 hedef bulunmakta:

- **Hedef 3.1: Hukuk eğitiminin niteliğinin artırılması için yeni bir model oluşturulacaktır.**
 - Hukuk eğitiminin modeli, fakültelerin eğitim süresi ve kontenjanları ile fakülterle girişte aranan başarı sıralama ölçütü niteliğinin artırılması için yeniden belirlenecektir.
 - Hukuk fakültelerinde mevcut akademik kadroların niceliği ve niteliğine ilişkin temel ilkeler yeniden belirlenecektir.
 - Hukuk fakültelerinde denklik uygulamasına ilişkin kriterler yeniden belirlenecektir.
 - Hukuk fakültelerinde okutulan müfredat, analitik düşünme kabiliyetini geliştirecek bir anlayışla yenilenecektir.
 - Hukuk fakültelerindeki müfredatta, Türkçeyi etkili, öz ve doğru kullanmaya ve mesleki etiğe yönelik derslerin yer alması sağlanacaktır.
 - Hukuk klinikleri uygulaması yaygınlaştırılacak ve öğrencilerin adli ve idari yargı birimlerinde staj yapmalarına imkân sağlanacaktır.

- **Hedef 3.2: Hukuk alanındaki mesleklere giriş sisteminde yeni bir model getirilecektir.**
 - Hukuk fakültesi mezunlarının hâkim-savcı yardımcısı, noter yardımcısı olabilmeleri ve avukatlık stajına başlayabilmeleri için “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı” getirilecektir.
 - Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı’nda başarılı olanların hâkim ve savcı yardımcılığı ile noter yardımcılığına mahsus sınavlara girebilmeleri sağlanacaktır.
- **Hedef 3.3: Hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi oluşturulacak ve mesleğe giriş usulü değiştirilecektir.**
 - Türk yargı sistemine hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi kazandırılacaktır.
 - Bu kadroda geçen belli süreden sonra hâkimlik ve savcılık mesleğine geçiş için ayrıca bir sınav yapılacaktır.
 - Hâkim ve savcı yardımcılarının mesleğe daha iyi hazırlanmaları için adalet hizmetlerine katılımı sağlanacaktır.
- **Hedef 3.4: Yargıda meslek öncesi ve meslek içi eğitimin niteliği geliştirilecektir.**
 - Hâkim ve savcılarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerinin akademik bir yaklaşımla yeni bir kurumsal yapıya kavuşturulması için Türkiye Adalet Akademisi kurulacaktır.
 - İnsan hakları hukukunun meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerin bir parçası olması sağlanacaktır.
 - Hukuk metodolojisi ve hukuki argümantasyon programlarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlere kazandırılması sağlanacaktır.
 - Yargı teşkilatında sürekli ve zorunlu eğitim modeline geçilecektir.
 - Hizmet içi eğitimler hâkim ve savcılarının terfilerinde dikkate alınan kriterlerden biri olacaktır.
 - Hukuk ve ceza yargılamalarında sistemin parçalarını oluşturan yeni ya da yeterince uygulanmayan müesseseler ile uzmanlık gerektiren alanlara yönelik eğitimler düzenlenecektir.
 - Adli kollukla ortak eğitim çalışmaları düzenlenecektir.
 - Yurt dışında yabancı dil öğrenimi gören ve lisansüstü eğitim alan hâkim ve savcı sayısı artırılabilecektir.
- **Hedef 3.5: Yargı çalışanlarına ilişkin eğitim faaliyetleri güçlendirilecektir.**
 - Personel eğitim merkezlerinin sayısı artırılabilecektir.
 - Personel eğitim merkezlerinin eğitim modülleri ve eğitim programları güçlendirilecek, eğitim alan personel sayısı artırılabilecektir.

- **Hedef 3.6: Mesleki ve teknik liselerin adalet alanları ile adalet meslek yüksekokullarının kapasiteleri geliştirilecektir.**
 - Adalet meslek yüksekokulları ile mesleki ve teknik liselerin adalet alanlarının sayısı ve kontenjanı artırılabacaktır.
 - Adalet personeli alımına ilişkin sınavlarda bu okulların mezunlarına öncelik tanınmasına ilişkin düzenleme yapılacaktır.
 - Uygulanan eğitim programı adalet sisteminin ihtiyaçlarına göre çeşitlendirilecektir.
 - Adalet meslek yüksekokullarında infaz personeli yetiştirilmesine yönelik programlar yaygınlaştırılacaktır.
- **Hedef 3.7: Hâkim, Cumhuriyet savcısı ve yargı çalışanı sayısı iş yüküyle orantılı olacak şekilde artırılabacaktır.**
 - Yargı teşkilatının hâkim, savcı ve personel sayısı Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerin kişi başına düşen ortalamaları ve fiili iş yükü dikkate alınarak artırılabacaktır.
 - Hâkim, savcı ve personel alımında kadın-erkek eşitliği ilkesinin gözetilmesine devam edilecektir.
 - Adliyelerde görev yapan psikolog, sosyolog, uzman çalışmacı gibi uzman personel sayısı artırılabacaktır.

Amaç 4 Performans ve Verimliliğin Artırılması kapsamında 15 hedef bulunmakta:

- **Hedef 4.1: Adalet sisteminde performans ölçümü ve geliştirilmesi ile kalitenin artırılmasına yönelik araçlar güçlendirilecektir.**
 - Yargıda performans kriterleri yeniden belirlenecek ve uzun süren soruşturma ya da davalar için "Performans Esaslı İzleme Sistemi" oluşturulacaktır.
 - HSK Teftiş Kurulu bünyesinde Yargıda Performans Ölçüm ve Takip Merkezi kurulacaktır.
 - Hizmet kalitesinin artırılması ve yargılamaların makul sürede sonuçlandırılması için adalet komisyonlarının yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenecektir.
- **Hedef 4.2: "Yargıda Hedef Süre" uygulaması vasıtasıyla sistemin şeffaflığı artırılacak ve makul sürede yargılanma hakkı daha etkin korunacaktır.**
 - Hedef süre uygulaması takip edilecek ve hedef süreyi aşan dosyalara yönelik önlemler alınacaktır.
 - Bölge adliye ve bölge idare mahkemelerinde uygulanacak hedef süreler belirlenecektir.
 - Savcılık ve mahkemelerin genel hedef süre içerisinde kalarak kendi hedef sürelerini belirlemeleri sağlanacaktır.

- Adli süreçler esnasında bilgi ve belge istenilen kurum ve kuruluşların istemleri en kısa sürede yerine getirmelerine yönelik tedbirler geliştirilecektir.
- **Hedef 4.3: İhtisas mahkemelerine ve uzmanlaşmaya yönelik uygulamalar artırılacaktır.**
 - Hâkimlerin meslek hayatları boyunca ceza ve hukuk hâkimi olarak ayrışmaları ve bu yönde ihtisaslaşmaları sağlanacaktır.
 - İhtisas gerektiren çevre, imar ve enerji gibi alanlarda özel mahkemeler kurulacaktır.
 - Bazı davaların (ticari davalar, fikrî ve sınai haklardan kaynaklanan davalar gibi) il merkezlerindeki ihtisas mahkemelerinde görülebilmeye yönelik çalışma yapılacaktır.
 - Bazı ihtisas mahkemelerinde görev yapan hâkimlerin bu mahkemelerde görev almadan önce ya da gerektiğinde görevleri süresince eğitim almaları sağlanacaktır.
- **Hedef 4.4: İstinaf mahkemeleri güçlendirilecektir.**
 - Yeni bölge adliye mahkemeleri faaliyete geçirilecektir.
 - Hâkim, savcı ve personel sayıları ile birlikte daire sayıları artırılacaktır.
 - Bireylerin hukuki güvencelerinin korunması ilkesinin de gözetilmesi suretiyle yargılamaların uzamasının önüne geçilmesi için kanun yolu düzenlemeleri gözden geçirilecektir.
 - Bölge adliye mahkemeleri bünyesindeki ceza dairelerinin istinaf usulündeki bozmaya ilişkin yetkileri yeniden düzenlenecektir.
 - İstinaf mahkemeleri arasında oluşan kesin nitelikteki karar farklılıklarını giderecek bir sistemin kurulması sağlanacaktır.
- **Hedef 4.5: Bilirkişilik sisteminin etkinliği ve verimliliği artırılacaktır.**
 - Alanında ve konusunda uzmanlaşmış kişilerin bilirkişilik sistemine dâhil edilmesi sağlanacaktır.
 - Bilirkişilik hizmetlerinin denetim ve performans sisteminin usul ve esasları ile bilirkişilerin uzmanlık alanlarına göre belirli bir sürede bakabilecekleri dosya sayısı tespit edilecektir.
 - Bilirkişilerin uyacağı rehber ilkeler ve hazırlayacakları raporların standartları belirlenecek ve uygulama birliği oluşturulacaktır.
 - Bilirkişi olarak hizmet verecek özel hukuk tüzel kişilerinin ve bu tüzel kişilik bünyesinde bilirkişi olarak çalışacakların taşınması gereken nitelikler ile faaliyet gösterecekleri temel ve alt uzmanlık alanları belirlenecektir.
- **Hedef 4.6: Tebligattan kaynaklanan sorunlar giderilecektir.**
 - Elektronik tebligat uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
 - Tebligattan kaynaklanan sorunların önlenmesi için tebligat görevlilerine yönelik, mahallinde zorunlu eğitim şartı getirilecektir.
 - Tebligat mevzuatı tebligat yapılmasını önlemeye yönelik davranışları engelleyecek şekilde yenilenecektir.

TURKIYE HUKUK

turkiyehukuk.org

- **Hedef 4.7: Teknolojik imkânlardan da yararlanılarak adalet hizmetlerinin vatandaş odaklı sunulması sağlanacaktır.**
 - Yurt dışında yaşayan vatandaşların adli işlerinin kolaylaştırılması için bilişim sisteminin yurtdışı temsilcilikleri ile entegrasyonu sağlanacaktır.
 - Adliye bulunmayan ilçelerde SEGBİS üzerinden ifade ve beyan verme imkânı sağlanacaktır.
 - Büyük havalimanlarında SEGBİS üzerinden ifade ve beyan verme imkânı sağlanacaktır.
 - Mahkeme nöbet sistemi daha da iyileştirilecektir.
- **Hedef 4.8: Duruşma saatlerinin aynı ya da çok kısa aralıklarla verilmesi uygulamasına son verilecek ve duruşmaların hâkim, savcı ve avukatların işin usulüne ve esasına yoğunlaşmasını mümkün kılacak şekilde yeniden tasarlanması sağlanacaktır.**
 - Asliye ceza mahkemelerinde duruşma savcılığı uygulamasına yeniden geçilecektir.
 - Duruşmasız çözülebilecek uyuşmazlıklara ilişkin usuller geliştirilecektir.
 - Duruşma takvimlerinin, öngörülebilirliği mümkün kılacak şekilde hazırlanması ve uygulanması sağlanacaktır.
 - Duruşma kayıt uygulaması değiştirilecek; aşamalı olarak, bilişim sistemi üzerinden “doğrudan kayıt” uygulamasına geçilecektir.
 - Hukuk mahkemelerinde SEGBİS uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
 - Davaların tek celsede bitirilmesi kuralına riayet edilmesinin sağlanması için çalışmalar yapılacaktır.
 - Mahkeme hâkiminin mazereti nedeniyle keşif ve duruşmalara katılamayacağını taraf avukatlarına bildirilmesi sağlanacaktır.
 - Ara kararların amaçlarına uygun olarak yerine getirilip getirilmediğinin celse arasında kontrol edilmesini zorunlu kılacak düzenlemeler yapılacaktır.
- **Hedef 4.9: Mahkeme yazı işleri müdürlükleri güçlendirilecektir.**
 - Yazı işleri müdürlüğünün görev ve yetkileri genişletilecek ve “kariyer meslek” olarak yeniden yapılandırılacaktır.
 - Ön inceleme duruşmasından önce tensip zaptı ile belirlenen işlemlerin kalem tarafından eksiksiz şekilde yapılmasına ve takibine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.
 - Adli ve idari yargı mahkemelerinde ön bürolar oluşturulacaktır.
 - Kalem personeli değişikliklerinde mahkeme hâkiminin görüşünün alınması sağlanacaktır.
- **Hedef 4.10: Yargıda bilişim sistemleri geliştirilecektir.**
 - Bilişim sisteminin siber güvenlik standartları geliştirilecektir.
 - Yargıda “yapay zekâ ve uzman sistem” uygulamalarının kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

- Bilişim sistemi, günümüz teknolojilerine uyumlu olacak şekilde kullanıcı dostu uygulamalarla yenilenecektir.
- **Hedef 4.11: Adli Tıp Kurumu'nun kapasitesi güçlendirilecek ve adli tıp hizmetleri ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.**
 - Adli Tıp Kurumu'nun insan kaynakları ile fiziksel ve teknolojik altyapısı güçlendirilecektir.
 - Uluslararası akreditasyon kapsamı genişletilecektir.
 - Adli Tıp Kurumu'na gönderilen dosyalarda bulunması gerekli bilgi ve belgelere ilişkin standartlar belirlenecektir.
 - Adli Tıp Kurumu'nda "hedef süre uygulaması" hayata geçirilecektir.
- **Hedef 4.12: Üniversitelerle iş birliği hâlinde çalışmalar yapmak üzere bir enstitü kurulacaktır.**
 - Bünyesinde ceza hukuku, infaz hukuku, özel hukuk, idare hukuku ve mukayeseli hukuk gibi bölümlerin yer alacağı bir enstitü kurulacaktır.
- **Hedef 4.13: Uluslararası adli yardımlaşma ve adli iş birliği geliştirilecektir.**
 - Adalet Bakanlığı'nın yurt dışı teşkilatı güçlendirilecektir.
 - Adalet müşavirlerinin çalışma usul ve esasları, yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın hukuki ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeniden belirlenecektir.
 - Adli yardımlaşma konusunda adliyelerde iribat noktaları belirlenecek ve eğitimler düzenlenecektir.
 - Yabancı mahkemelerce verilen kararların tanıma ve tenfizine ilişkin usuller gözden geçirilecek ve basitleştirilecektir.
 - Sınır aşan örgütlü suçlar, terör, terörizmin finansmanı, sanal ortamda işlenen suçlar, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama ve uyuşturucu madde ticareti suçları alanında uluslararası iş birliği geliştirilecektir.
- **Hedef 4.14: Yargı teşkilatının AB katılım sürecine ilişkin proje geliştirme ve uygulama kapasitesi güçlendirilecek, yargı mensuplarının AB hukuku konusunda farkındalığının artırılması sağlanacaktır.**
 - AB projeleri konusunda yurt içi ve yurt dışında eğitimler düzenlenecektir.
 - Projelerin etkinlik ve sürdürülebilirliğinin ölçülmesi ve takip edilmesine ilişkin kapasite geliştirilecektir.
 - Proje aşama ve sonuçlarına ilişkin raporlar hazırlanıp kamuoyuna duyurulması sağlanacaktır.
 - Yargı alanında AB'nin ilgili mevzuatı ile Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın önemli kararlarının çevirisi yapılacaktır.
 - Avrupa Komisyonu'nun Türkiye'ye ilişkin yıllık ilerleme raporları değerlendirilerek eylem planları hazırlanacaktır.
 - Yargı alanında faaliyet gösteren AB kuruluşlarıyla (EJN, Eurojust) ilişkiler geliştirilecektir.
 - Yargı mensuplarının başta Avrupa Birliği Adalet Divanı olmak üzere AB kurumlarında staj görmeleri sağlanacaktır.

- **Hedef 4.15: Yeni bir adliye mimarisi anlayışı geliştirilecektir.**
 - Yeni hizmet binalarında mahkemeler ve Cumhuriyet savcılıklarının mekânsal olarak ayrılması sağlanacaktır.
 - Çalışma verimliliğini artıracak bir anlayışla farklı tip ve büyüklükte projeler geliştirilecek ve uygulanacaktır.
 - Yeni binalar tasarlanırken çevreyi gözeten, çocuk, aile, mağdur ve tanıkların ihtiyaçlarını da karşılayan uygulamalar geliştirilecektir.
 - Aynı adliyenin hizmet binalarının farklı yerlerde olmasının önüne geçilerek hizmete erişim kolaylaştırılacaktır.

Amaç 5 Savunma Hakkının Etkin Kullanımının Sağlanması kapsamında 3 hedef bulunmakta:

- **Hedef 5.1: Niteliğin artırılması hedefi çerçevesinde avukatlık mesleğine giriş usulü değiştirilecektir.**
 - Avukatlık stajına başlamak için “Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı”nda başarılı olma şartı getirilecektir.
 - Avukatlık stajının süresi ve verimliliği hususlarında çalışmalar yapılacaktır.
 - Avukat stajyerlerinin staj süresince sigortalı olarak çalışabilmelerine ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.
- **Hedef 5.2: Savunmanın yargılamalara etkin katılımı sağlanacaktır.**
 - Avukatların bilgi ve belge temin etmelerine ilişkin yasal yetkilerinin genişletilmesi sağlanacaktır.
 - Hukuki güvenliğin artırılması için bazı iş ve işlemlerin avukat aracılığıyla yapılması sağlanacaktır.
 - Bazı davalarda avukatla temsil zorunluluğu hususunun yargı kamuoyunda tartışılması sağlanacak ve bu konuda bir yaklaşım geliştirilecektir.
 - Avukatların sundukları belgelere güvenin esas olduğuna, makul gerekçeye dayanan taraf itirazı hâlinde belgenin inceleme konusu yapılacağına ilişkin düzenleme yapılacaktır.
 - Vatandaşların adalete erişim hakkının güçlendirilmesi için avukatlık hizmetleri üzerindeki vergi yükü yeniden değerlendirilecektir.
- **Hedef 5.3: Yargının kurucu unsuru olan savunmayı temsil eden avukatların mesleklerini daha rahat ifa edebilmelerine yönelik yeni uygulamalar geliştirilecektir.**
 - Kamu avukatlarının çalışma esaslarına ve özlük haklarına yönelik mevzuatta iyileştirme yapılacaktır.
 - Mesleklerini icra ederken avukatlara adli ve idari yargı hizmet binalarında gerekli kolaylıklar sağlanacaktır.

- Avukatların hususi damgalı pasaport alabilmeleri gibi farklı alanlardaki hakları geliştirilecektir.

Amaç 6 Adalete Erişimin Kolaylaştırılması ve Adalet Hizmetlerinden Memnuniyetin Artırılması kapsamında 11 hedef bulunmakta:

- **Hedef 6.1: Adli ve idari yargıda adalete erişimin kolaylaştırılması için başvuru süreleri yeniden düzenlenecek ve süreçlerdeki belirsizlikler ortadan kaldırılacaktır.**
 - Dava açma ve kanun yoluna başvuruda farklı süreler gözden geçirilerek mümkün olduğu ölçüde yeknesak hâle getirilecektir.
 - Adli ve idari yargıda görevsizlik ve yetkisizlik kararlarından dolayı yargılamaların uzamasının önüne geçecek bir model oluşturulacaktır.
- **Hedef 6.2: Adalete etkili erişim için adli yardım sistemi güçlendirilecektir.**
 - Özel hukuk alanında vatandaşların hukuki sorunları hakkında danışmanlık hizmeti alabilecekleri ofislerden oluşan bir hukuki yardım sistemi oluşturulacaktır.
 - Özel hukuk alanında adli yardıma başvuru prosedürü kolaylaştırılacak, standart bir başvuru formu oluşturulacak ve e-Devlet üzerinden başvuru imkânı getirilecektir.
 - Adli yardım hizmeti için avukatlara ödenen ücretler artırılabilecektir.
 - Adli yardım hizmeti nedeniyle tahakkuk ettirilen vergilere ilişkin yeni bir düzenleme yapılacaktır.
 - Arbuluculuk süreçlerindeki adli yardım hizmetleri güçlendirilecektir.
 - Adli yardım hizmeti sunan avukatların bu konuda düzenli olarak eğitim almaları sağlanacak ve bu hizmeti veren avukatlara özgü performans kriterleri geliştirilecektir.
 - Adli yardım sisteminin, kırılgan grupların ihtiyaçlarına duyarlı bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
- **Hedef 6.3: Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nde ve Engelli Hakları Kanunu'nda yer alan ilkeler doğrultusunda engelli dostu uygulamalar geliştirilecektir.**
 - Adliyelerde tüm engellilerin fiziksel erişimini kolaylaştıran uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.
 - Başta işitme engelliler için işaret dili tercümanları olmak üzere engellilere hizmet verecek personelin istihdamı ve eğitimine ilişkin uygulamalar geliştirilecektir.
 - Ceza infaz kurumlarında engellilerin hayatını kolaylaştıracak tedbirler artırılabilecektir.
- **Hedef 6.4: Adalet sisteminde kadın haklarına ilişkin uygulamalar geliştirilecektir.**

- Adli yardım sisteminde kadın haklarının daha etkili korunmasını sağlayan uygulamalar geliştirilecektir.
- Hizmet içi ve hizmet öncesi eğitimlerde kadın haklarına yönelik programlar geliştirilip uygulanacaktır.
- **Hedef 6.5: Yaşlıların adalete erişimini kolaylaştıracak önlemler alınacaktır.**
 - Adliyelerde yaşlıların hizmete erişimini kolaylaştıracak uygulamalar geliştirilecektir.
 - Yaşlıların ihtiyaçlarına duyarlı bir adalet sistemi için personele yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- **Hedef 6.6: Yabancıların adalete erişimi güçlendirilecektir.**
 - Yabancılarla yönelik hazırlanan şüpheli, sanık ve mağdur hakları formunun yaygın dillerde (İngilizce, Arapça, Almanca, Fransızca, Rusça gibi) ilgililere verilmesi sağlanacaktır.
 - Adalet sistemini anlatan, yabancılarla yönelik broşürler hazırlanacak ve bu broşürlere internet üzerinden de ulaşılması sağlanacaktır.
- **Hedef 6.7: Adalete erişim imkânlarının artırılması hedefi doğrultusunda hukuki himaye sigortasının geliştirilmesi sağlanacaktır.**
 - Mevcut sigorta genel şartları yeni ihtiyaçlara göre güncellenecektir.
 - Hukuki himaye sigortasının yaygınlaştırılması için kamuoyunda farkındalık çalışmaları yapılacaktır.
- **Hedef 6.8: Yargı hizmetlerinden memnuniyeti etkileyen unsurların tespiti için çalışmalar yapılacaktır.**
 - Düzenli aralıklarla memnuniyet anketleri yapılacaktır.
 - Akademisyenler ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla düzenli toplantılar gerçekleştirilecektir.
- **Hedef 6.9: Yargıda medya ve halkla ilişkiler kurumsallaştırılacak ve vatandaşların işlerini kolaylaştıracak uygulamalar geliştirilecektir.**
 - Adliyelerde kurulan medya iletişim büroları “medya ve halkla ilişkiler büroları” olarak yeniden yapılandırılacaktır.
 - Medya ve halkla ilişkiler bürolarında iletişim fakültesi mezunu tecrübeli personelin istihdamı sağlanacaktır.
 - Adliye muhabirleri için temel hukuk bilgi ve terminolojisine yönelik eğitim programları düzenlenecektir.
 - Tüm ağır ceza merkezi adliyelerde danışma masaları oluşturulacak, danışma masalarının çalışma ve personel standartları belirlenecektir.
 - Danışma masalarında öğrencilerin staj yapmasına ve gönüllülerin çalışmasına imkân sağlanacaktır.
 - Adli hizmetlerin yararlanıcıların memnuniyetini artıracak şekilde sürdürülmesi için mahkeme ve savcılık yazı işleri müdürlüklerinde görev yapan personelin halkla ilişkiler ve iletişim becerileri konusunda eğitim almaları sağlanacaktır.
- **Hedef 6.10: Adalet sistemi konusunda kamuoyunu bilgilendirme mekanizmaları güçlendirilecektir.**
 - Kişisel verilerin korunması kaydıyla mahkeme kararlarının yayımlanması sağlanacaktır.
 - Yargı sistemi ve içerdiği süreçler konusunda broşürler hazırlanarak bunların internet üzerinden erişime açılması sağlanacaktır.

- Adliyelerde başta öğrenciler olmak üzere vatandaşlara yönelik programlar düzenlenmesi suretiyle yargı sisteminin bilinirliği artırılabilecektir.

- **Hedef 6.11: Tanıklığı zorlaştıran uygulama ve yaklaşımlar ortadan kaldırılacaktır.**

- Tanıklık ücreti ve tanıklara yaklaşımla ilgili standartlar belirlenecek, bu çerçevede kapsamlı bir tanıklık kılavuzu hazırlanacaktır.
- Tanıklığın önem ve değerine ilişkin broşürler hazırlanacaktır.
- Adliyelerde tanık bekleme odaları oluşturulacaktır.
- Tanık davetiyelerine tanık bilgilendirme metni konulacaktır.
- Tanıklara gönderilen davetiyelerde yer alan duruşma saatlerine mümkün olduğunca uyulmasına ilişkin çalışmalar yapılacaktır.

Amaç 7 Ceza Adaleti Sisteminin Etkinliğinin Artırılması kapsamında 8 hedef bulunmaktadır:

- **Hedef 7.1: Kovuşturma öncesi çözüm araçları ve soruşturma süreçleri güçlendirilecektir.**

- Cumhuriyet savcılarının takdir yetkileri genişletilecektir.
- Ön ödeme ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi müesseselerinin uygulama alanı genişletilecektir.
- Etkin pişmanlık hükümleri ve Cumhuriyet savcılıklarının buna ilişkin yetkileri farklı suç tipleri açısından genişletilecektir.
- Bazı fiillere yönelik soruşturmaların fail ile savcı arasında anlaşmayla sonlandırılabilmesi sağlanacaktır.
- İddianamenin iadesi müessesesi, kapsamı itibarıyla yeniden belirlenecektir.
- Cumhuriyet başsavcılıklarının teşkilat yapısının etkinliğinin artırılmasına ve adli kollukla koordinasyonun geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- Soruşturmaların kalitesinin artırılması için hukuk fakültesi mezunlarının adli kollukta belirli bir oranda istihdamı sağlanacaktır.

- **Hedef 7.2: Başta adil yargılanma hakkı olmak üzere hak ve özgürlüklerin korunması ilkesinin gözetilmesi suretiyle suç ve yaptırım dengesi bütünüyle gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir.**

- Kısa süreli hapis cezasına seçenek oluşturan yaptırımların süre ve tür yönünden kapsamı genişletilecektir.
- Mevzuatta suç olarak düzenlenen fiiller taranacak ve bu fiillerden idari yaptırıma dönüştürülebilecek olanlar belirlenerek suç olmaktan çıkarılacaktır.
- Hükümün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi ile bu kararlara karşı kanun yolu, adil yargılanma hakkı çerçevesinde gözden geçirilecektir.
- Takibi şikâyete bağlı suçların kapsamı genişletilecektir.

- Bazı suçlar yönünden toplumda oluşan cezasızlık algısının ortadan kaldırılması ve suçla etkin mücadele için ceza mevzuatındaki yaptırımlar ile infaz sistemi yeniden yapılandırılacaktır.

- **Hedef 7.3: Mahkemelerin görev alanları yeniden düzenlenecek ve bazı basit fiillere ilişkin süreçlerin kısaltılması için yeni bir usul getirilecektir.**
 - Ceza mahkemelerinin görev alanları yeniden düzenlenecektir.
 - Bazı suçların basitleştirilmiş ve hızlı bir yargılama usulüyle görülmesi sağlanacaktır.
 - İdari yaptırım kararlarına karşı itirazlar yönünden sulh ceza hâkimliklerinin ihtisaslaşması sağlanacak ve kararlara karşı etkili bir kanun yolu getirilecektir.
 - İlâmın infazı aşamasına ilişkin kararların tümüyle infaz hâkimliklerinin görev alanına girmesi sağlanacaktır.
- **Hedef 7.4: Çocuk adaleti sistemi, onarıcı adalet yaklaşımıyla yeniden yapılandırılacak ve mağdur odaklı bir yaklaşım benimsenecektir.**
 - Bazı ağır suçlar hariç olmak üzere 15 yaşından küçük çocukların ilk defa işledikleri fiillerin soruşturma ve kovuşturmaya konu edilmeden çocuklara özgü koruma mekanizmaları içerisinde değerlendirilmesi sağlanacaktır.
 - Suça sürüklenen çocuklara özgü kamu davasının açılmasının ertelenmesi modeli geliştirilecektir.
 - Suça sürüklenen çocukların ilk derece yargılamaları ile bu çocuklar hakkında verilen kararların kanun yolu incelemelerinin öncelikli olarak yapılması sağlanacaktır.
 - Çocuk mahkemelerinin fiziki koşulları çocuk ceza adaleti sisteminin amacına uygun hâle getirilecektir.
 - Mağdur haklarına ilişkin mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır.
 - Adli destek ve mağdur hizmetlerine ilişkin merkez ve taşra birimleri oluşturulacak ve adli görüşme odaları ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.
- **Hedef 7.5: Cezaların infazı alanında genel infaz usullerinin uygulanmasında sakınca bulunanlara yönelik uygulamalar geliştirilecek ve güncel teknolojilerin sisteme entegrasyonu sağlanacaktır.**
 - Şiddet içermeyen bazı suçlardan hükümlü olan yaşlı, hamile ve çocukların cezalarının, elektronik izleme merkezi aracılığıyla evde infazına imkân tanınacaktır.
 - Ağır hasta hükümlü ve tutuklulara ilişkin infaz süreçleri muhtemel mağduriyetlerin önlenmesi için daha yakından takip edilecektir.
 - Çocuk hükümlü ve tutukluların infaz süreçlerinde görev alan personele yönelik özel eğitimler geliştirilecektir.
 - Hükümlü ve tutukluların nakil işlemlerinde ailevi nedenler gibi hassasiyetlerin daha fazla gözetilmesi sağlanacaktır.

- Teknolojik imkânların kullanılması suretiyle hükümlü ve tutukluların; yakınları ile görüntülü görüşmesi ve elektronik dilekçe arzı gibi yeni uygulamalar gerçekleştirilecektir.
- Denetimli serbestlik hizmetlerindeki elektronik izleme kapasitesinin artırılması ve yükümlülerin takibinde biyometrik imza gibi yeni yöntemlerin oluşturulması sağlanacaktır.
- Ceza infaz kurumlarındaki sağlık birimlerinin kapasitesi ve teknolojik donanımları geliştirilecek, kurum dışı sağlık kuruluşları ile iş birliği ve koordinasyon güçlendirilecektir.
- **Hedef 7.6: Ceza infaz kurumlarının yönetim kapasitesi geliştirilecek, kurumlarda bulunanların topluma uyum süreçlerine yönelik ıslah önlemleri artırılacak ve koşullu salıverilme sistemi iyileştirilecektir.**
 - Ceza infaz kurumlarının denetim araçları ile hak ihlallerini önleyici mekanizmalar güçlendirilerek, infaz sisteminin saydamlığı artırılacaktır.
 - Sivil toplum kuruluşlarıyla infaz alanında iş birliği geliştirilecektir.
 - Koşullu salıverilme işleminin somut kriterlere dayalı olarak uygulanması sağlanacaktır.
 - Hükümlü ve tutuklular için öngörülen meslek edindirme programları geliştirilecek, hükümlülerin tahliye sonrası yeniden suç işlemelerinin engellenmesi amacıyla topluma uyum süreçlerine yönelik önlemler artırılacaktır.
- **Hedef 7.7: Adli sicil arşiv kayıt sistemi, kişinin maddi ve manevi varlığının geliştirilmesi ve cezaların ıslah edici olması ilkeleriyle bağdaşacak şekilde yenilenecektir.**
 - Adli sicil arşiv kayıtlarının silinmesi, ayrı bir mahkeme kararına ihtiyaç duyulmaksızın gerçekleştirilecek ve silinme süreleri kısaltılacaktır.
 - Kesin nitelikteki mahkumiyet hükümlerinin adli sicil kaydına işlenmesi uygulamasına son verilecektir.
 - Yeni yasal düzenlemelerin etki analizi ile suç ve suçluluğa ilişkin verilerin anlık takibi için adalet istatistikleri çok yönlü bir anlayışla derinleştirilecektir.
- **Hedef 7.8: Bilişim suçlarına (siber suçlar) ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların etkinliğine ve makul sürede sonuçlandırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.**
 - Hâkim ve Cumhuriyet savcılarının bilişim suçları konusunda ihtisaslaşması sağlanacaktır.
 - Mevzuatta yer alan bilişim suçlarına ilişkin hükümler, teknolojik gelişmeleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

Amaç 8 Hukuk Yargılaması ile İdari Yargılamanın Sadeleştirilmesi ve Etkinliğinin Artırılması kapsamında 7 hedef bulunmakta:

- **Hedef 8.1: Hukuk yargılamalarının basitleştirilmesi sağlanacak ve yargılamaların uzamasına sebebiyet veren usul hükümleri değiştirilecektir.**
 - Asliye hukuk ve sulh hukuk mahkemeleri arasındaki görev ayrımı, yeniden belirlenecektir.

- Küçük miktarda talep ve davaların basitleştirilmiş ve hızlı bir yargılama usulü ile çözümlenmesi için düzenleme yapılacaktır.
- Basit ve yazılı yargılama usulünde ön inceleme aşamasına ilişkin yeni düzenlemeler getirilecektir.
- Konusu para ile ölçülebilen ve belli bir parasal miktarın altındaki tüm davalarda basit yargılama usulünün uygulanması sağlanacaktır.
- Yargı harçlarının sadeleştirilmesi ve tahsili usulünün yeniden düzenlenmesi sağlanacaktır.
- Tüketici mahkemelerinin görev alanı iş yükü ile orantılı olarak yeniden belirlenecektir.
- Kolektif menfaatlerin daha iyi korunabilmesi için topluluk davasına ilişkin düzenleme yeniden ele alınacaktır.
- **Hedef 8.2: Adalete erişim hakkının kötüye kullanılması engellenecektir.**
 - Yargılama usulünde dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğüne aykırı davranışlara yönelik yaptırım içeren daha caydırıcı düzenlemeler yapılacaktır.
 - Davaya cevap vermeyen ya da yapılan işlemlere katılım iradesi göstermeyen davalıya, sözlü yargılama sırasında ve hüküm için tayin olunan gün ve saatte mahkemede hazır bulunmasını sağlamak amacıyla tekrar davetiye gönderilmesi uygulamasına son verilecektir.
- **Hedef 8.3: Aile hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıkların yargısal çözüm sürecinde uyuşmazlıkları derinleştiren uygulamaların kaldırılması sağlanacaktır.**
 - Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.
 - Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması icra müdürlüklerinin görevi olmaktan çıkartılacak ve bu işlemin harç alınmaksızın uzmanlar vasıtasıyla yapılması sağlanacaktır.
 - Çocuğun üstün yararı ile bütün aile fertlerinin hukukunu koruyan, adli süreç içinde örselenmelerini önleyen ve uyuşmazlığın en kısa sürede çözümüne imkan veren yeni bir yargılama usulü geliştirilecektir.
- **Hedef 8.4: Noterliklerin görev tanımları, yargının iş yükünü azaltacak şekilde yeniden düzenlenecektir.**
 - Hukuk fakültesi mezunlarının istihdam edileceği noter yardımcılığı müessesesi oluşturulacaktır.
 - Noterliğe girişte noterlik sınavı getirilecektir.
 - Noterliklerin açılış kriterleri yeniden belirlenecek ve noterliklerin sayısı artırılacaktır.
 - Bazı çekişmesiz yargı işleri ile henüz davanın açılmamış olduğu dönemle sınırlı olmak üzere delil tespitinin noterlikler tarafından da yapılabilmesi sağlanacaktır.
 - Yararlanıcıların işlerinin kolaylaştırılması için noterliklerin resmi çalışma saatleri dışında ve tatil günlerinde de hizmet sunmaları sağlanacaktır.

- Yurt dışında yaşayanların dış temsilciliklerde yaptıkları noterlik işlemlerinin bir örneğinin, bilişim sistemi entegrasyonu ile Türkiye’de en yakın noterden anında alınabilmesi sağlanacaktır.
- Noter onayı aranan işlemler, bürokrasinin azaltılması amacıyla gözden geçirilecektir.

- **Hedef 8.5: İcra ve iflas sisteminin yönetim, personel ve teşkilat yapısı güçlendirilecektir.**
 - İcra ve iflas dairelerinin yönetim, personel ve teşkilat yapısını düzenleyen müstakil bir mevzuat hazırlanacaktır.
 - Yeni icra dairesi modeli yaygınlaştırılacak ve sanal icra dairesi uygulamasına başlanacaktır.
 - Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu bünyesinde adalet müfettişlerinin denetim ve gözetiminde faaliyet göstermek üzere icra ve iflas sistemi meslek mensuplarının yer aldığı bir denetim grubu oluşturulacaktır.
 - Lisanslı yediemin deposu uygulamasına geçilmesi ve tasfiye usulünün yeniden düzenlenmesi suretiyle yedieminlik müessesesi ıslah edilecektir.
- **Hedef 8.6: Alacaklı ve borçlu arasındaki hassas dengenin gözetilmesi suretiyle, icra satış sistemi yenilenecek ve takiplerde vatandaşlara yansıyan maliyetler azaltılacaktır.**
 - İcra harç ve masraflarının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
 - Sadece elektronik ortamda satış yapılması ve gazete ilanının kaldırılması suretiyle takip masrafları azaltılacaktır.
 - Satış süreci hızlandırılarak muhafaza ücreti ve diğer masraflar azaltılacaktır.
 - İhaleye katılımı ve satış bedelini artırmak amacıyla, teminat oranı indirilecektir.
 - Borçluya, haczedilen malını satma hakkı tanınacaktır.
- **Hedef 8.7: İdari yargılama usulünün sadeleştirilmesi ve etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.**
 - İdari uyuşmazlıklara ilişkin grup davalarda pilot dava uygulamasına geçilecektir.
 - İdari yargıda gerekçeli karar yazılmasına süre getirilecektir.
 - İdari yargıda tek hâkimle görülen dosyaların kapsamı genişletilecektir.
 - Bazı uyuşmazlıklarda tanık dinlenebilmesi sağlanacaktır.
 - Dosyanın tekemmül sürecinde bazı usuli işlemlerin sadeleştirilmesi suretiyle daha hızlı karar verilmesinin önü açılacaktır.

Amaç 9 Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinin Yaygınlaştırılması kapsamında 4 hedef bulunmakta:

- **Hedef 9.1: Ceza uyuşmazlıklarında alternatif çözüm yöntemleri yaygınlaştırılacaktır.**
 - Uzlaştırma öngören hükümlerin kapsamı genişletilecektir.
 - Suça sürüklenen çocuklara özgü uzlaştırma modeli geliştirilecektir.
 - Uzlaştırma bürolarının kapasiteleri artırılabacaktır.
 - Uzlaşmanın önemine ilişkin toplumsal farkındalık artırılabacaktır.

- **Hedef 9.2: Hukuk uyuşmazlıklarında alternatif çözüm yöntemleri yaygınlaştırılacaktır.**
 - Mahkemeye bağlantılı alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri geliştirilecektir.
 - Mahkeme temelli aile arabuluculuğu uygulaması getirilecektir.
 - Tüketici uyuşmazlıkları gibi alanlarda arabulucuya başvuru dava şartı hâline getirilecektir.
 - Bazı uyuşmazlıklara ilişkin arabuluculukta uzmanlaşma sağlanacaktır.
 - Tensip zaptıyla tarafların sulhe hazırlık işlemleri hakkında daha ayrıntılı bilgilendirilmesi sağlanacaktır.
 - Sulh yoluyla uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulması hâlinde nispi karar ve ilam harcı yerine maktu harç alınması sağlanacaktır.
- **Hedef 9.3: Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin uygulamanın sürekli takibi ve etki analizi yapılacaktır.**
 - Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin düzenli etki analizleri yapılacaktır.
 - İlgili kurum ve kuruluşlar, meslek kuruluşları, akademik çevreler ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla "Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri Danışma Kurulu" oluşturulacaktır.
- **Hedef 9.4: Kamunun taraf olduğu uyuşmazlıklarda sulh müessesesinin etkili uygulanması sağlanacaktır.**
 - İdare ile birey arasındaki uyuşmazlıklar ile farklı kurumlar arasındaki kamu hukuku ve özel hukuktan kaynaklanan uyuşmazlıklarda, sulh müessesesine başvuru zorunlu kılınacaktır.
 - İdare bünyesindeki sulh komisyonları yeniden yapılandırılacaktır.
 - Uygulama ve içtihatların gözetilmesi suretiyle idare aleyhine sonuçlanabilecek davalardan vazgeçme, feragat ve kanun yoluna başvurulmaması hususlarındaki uygulama geliştirilecektir.

TURKIYE HUKUK

turkiyehukuk.org